

SHETLANNINPONIEN JALOSTUSOHJELMA

Suomen Hippos ry

Ruokavirasto vahvistanut 27.9.2024

RPVK vahvistanut 6.11.2023

Selitykset käytettävistä termeistä:

Kantakirja	<i>Entinen hevosten perusrekisteri. Poni ilmoitetaan merkittäväksi kantakirjaan 1 kk kuluessa syntymästään ja merkitään kantakirjaan tunnistuksen jälkeen, viimeistään vuoden kuluessa syntymästä</i>
Jalostusarvostelu	<i>Entinen kantakirjaus. Jalostusarvostelussa tammat ja oriit arvioidaan jalostuseläiminä rotukohtaisten vaatimusten mukaisesti terveys, luonne, rakenne ja suoritusominaisuuksiensa perusteella ja merkitään jalostusluokkiin. Jalostusarvostelu tehdään ensin yksilötulosten perusteella ja myöhemmin jälkeläistulosten perusteella.</i>
Tunnistusasiakirja	<i>Hevospassi tai rekisteritodistus, jossa on ponin tunnistetiedot.</i>

Sisällysluettelo

1.	Shetlanninponirodun taustaa.....	4
2.	Jalostustavoite ja rotumäärittely.....	4
2.1.	Jalostustavoite	4
2.2.	Rotumääritelmä.....	4
3.	Jalostusohjelman maantieteellinen alue.....	5
4.	Ponien tunnistaminen ja hevospassi	5
5.	Tietojen kerääminen ja käyttäminen	6
5.1.	Henkilötietojen kerääminen ja käsittely.....	6
5.2.	Tulostietojen kerääminen.....	6
6.	Shetlanninponien kantakirja	6
6.1.	Kantakirjaan merkitseminen	6
6.2.	Astutuskirjanpito ja syntymätodistus.....	7
6.3.	Polveutumismääritys	7
6.4.	Varsan nimeäminen.....	8
6.5.	Jalostustodistus	8
7.	Jalostusarvostelu	8
8.	Yksilöarvostelu.....	9
8.1.	Osallistumisoikeudet	9
8.2.	Rakennearvostelu.....	9
8.3.	Palkintoluokat.....	10
8.4.	Mitat	11
8.5.	Oriiden jalostusarvostelu.....	11
8.6.	Tammojen jalostusarvostelu	12
8.7.	Nuorten ponien sekä ruunien arvostelu.....	14
8.8.	Jalostusarvostelutulokset	14
8.9.	Tuontiponien arvostelu	14
9.	Suoritusluokkamerkit	14
10.	Jälkeläisarvostelu.....	16
10.1.	Oriiden jälkeläisarvostelu	17
10.2.	Tammojen jälkeläisarvostelu.....	17
11.	Terveysominaisuudet	18
11.1.	Shetlanninponien terveysvaatimukset.....	18
11.2.	Geenitestit	19
11.3.	Tarttuvien eläintautien ehkäisy.....	20

11.4. Vapautus askellajien esittämisestä.....	20
12. Oriin ja tamman siitokseenkäyttö.....	20
12.1. Orilisenssi.....	20
12.2. Tuontispermaoriin käyttö.....	20
12.3. Kuolleen ja kastroidun oriin sperman käyttö	21
12.4. Spermankeräysasemat ja spermavarastot	21
12.5. CEM- ja EVA-testit.....	21
12.6. Sperman tuonti ja vienti	21
12.7. Astutusikä	21
12.8. Alkionsiirto.....	21
13. Ratsu- ja ponivaliokunta ja arvostelulautakunnat	21
13.1. Ratsu- ja ponivaliokunta	21
13.2. Tamma- ja varsalautakunta	22
13.3. Orilautakunta.....	22
13.4. Esteellisyys.....	22
14. Menettelytapaohjeet	22

1. Shetlanninponirodun taustaa

Shetlanninponi on alkuperältään Iso-Britanniasta Shetlannin saarilta kotoisin oleva ponirotu, jonka jalostustoiminnassa noudatetaan rodun alkuperäkantakirjan, [The Shetland Pony Stud-Book Society:n \(SPSBS\)](#), vaatimuksia. SPSBS perustettu vuonna 1890.

2. Jalostustavoite ja rotumäärittely

2.1. Jalostustavoite

Shetlanninponijalostuksen tavoitteena on edistää rodun jalostusta ja terveysominaisuuksia, sekä säilyttää rodun alkuperämaan rotumääritelmän piirteet ja rotutyyppejä. Rodun jalostuksella pyritään myös säilyttämään monipuolisesti rodun eri käyttötarkoitukset. Ponien tulee olla helposti käsiteltäviä, hyväluonteisia, hyvärakenteisia ja sekä lasten että aikuisten käyttöön sopivia.

2.2. Rotumääritelmä

Säkäkorkeus Säkäkorkeus enintään 107 cm. (Säkäkorkeus mitataan mittakepillä sään kohdalta siten, että poni seisoo tasaisella alustalla, joka on mieluiten betonia.)

Väri Kaikki muut värit ovat sallittuja paitsi pilkulliset.

Karvapeite Karvapeitteen laatu vaihtelee vuodenaikojen mukaan. Talvella pohjavilla on paksua ja sen päällä on suoraa, pitkää peitinkarvaa, joka suojaa sateelta ja pitää ponin ihon kuivana huonollakin säällä. Kesäpeitinkarva on erittäin lyhyttä ja siinä on kauniin silkkimäinen hohto. Jouhien tulee aina olla pitkät, suorat ja runsaat.

Yleistä Shetlanninponin silmiinpistävin ja tärkein ominaisuus on sen elinvoimainen, eloisa olemus. Se on rakenteeltaan kestävä ja vankka.

Pää Pään tulee olla pieni ja sopusuhtainen runkoon nähden sekä pään asennon ryhdikäs. Korvien tulee olla pienet ja pystyt, kaukana toisistaan ja hyvin eteenpäin suuntautuneet. Otsa on leveä ja silmät suuret, kirkkaat, tummat ja älykkäät. Turpa on leveä ja sieraimet laajat ja avonaiset. Hampaiden ja leuan tulee olla normaaliasentoiset.

Runko Kaulan tulee liittyä hyvin lapaan, jonka tulee olla viisto, ei pysty, ja se päättyy selväpiirteiseen säkään. Rungon tulee olla vahva ja leveä edestä. Kylkiluut ovat kaarevat, lanne vahva ja lihaksikas. Lautaset ovat leveät ja pitkät ja hännän kiinnityskohta ylhäällä.

Etujalat Etujalat ovat runkoon nähden hyvin asettuneet ja niissä on riittävä, litteä luusto. Kynnärvarsi on voimakas. Sääriluu on lyhyt ja sopusuhtainen. Vuohiset ovat joustavat.

Takajalat Reidet ovat vahvat ja lihaksikkaat, kintereet vahvat ja hyvin muodostuneet. Kintereet eivät saa olla kiverät eivätkä liian suorat. Takaa katsottaessa jalat eivät saa olla liian kaukana toisistaan eivätkä kintereet pihtiset.

Kaviot Kovat, pyöreät ja hyvin muodostuneet – eivät liian lyhyet, kapeat, ahtaat tai ohutseinämäiset.

Liikkeet Suorat, irtonaiset, matkaa voittavat liikkeet, joissa on rodulle ominainen pyörivä liike ja poni käyttää kaikkia niveliään. Käynnissä takajalan tulee astua etujalan jättämään jälkeen.

3. Jalostusohjelman maantieteellinen alue

Toiminta-alueella syntyvät shetlanninponit voidaan merkitä Suomen Hippoksen ylläpitämään shetlanninponien kantakirjaan kasvattajan niin anoessa, mikäli ne täyttävät kantakirjan vaatimukset. Shetlanninponien jalostusohjelman toiminta-alueena on Suomi. Toiminta-alueella syntyvät shetlanninponivarsat tulee tunnistaa Suomen Hippoksen valtuuttaman tunnistajan toimesta ja ne merkitään Suomen Hippoksen ylläpitämään shetlanninponien kantakirjaan. Suomen Hippos voi järjestää toiminta-alueella shetlanninponien kantakirjan jalostusarvosteluja.

4. Ponien tunnistaminen ja hevospassi

Shetlanninponien jalostus- ja kilpailukäyttö edellyttävät luotettavaa rekisteriä, jossa ponin polveutumisen oikeellisuus on varmistettu ja tunnistetiedot sekä omistus- ja hallintaoikeudet todennettu. Jalostuskäyttöä, tunnistetietoja sekä omistus- ja hallintaoikeuksia koskevia tietoja ylläpidetään Hippos ry:n Heppa-järjestelmässä. Tunnistusasiakirjasta (hevospassi) määrätään Euroopan komission asetuksella.

Syntymän ilmoittaminen

Varsa on ilmoitettava syntyneeksi kuukauden sisällä syntymäpäivästä. Mikäli ilmoitus tehdään myöhemmin, peritään korotettu rekisteröintimaksu. Ponit merkitään kantakirjaan yksilöllisellä UELN-numerolla. Ponien tunnistetiedot sekä polveutuminen tallennetaan Suomen Hippoksen ylläpitämään tietokantaan.

Kasvattaja

Varsan kasvattajaksi merkitään tamman omistaja varsomishetkellä tai taho, jolle on merkitty tamman hallintaoikeudensiirto kasvattajarekisterissä varsomishetkellä. Hallintaoikeuden siirtoa kasvattajarekisterissä ei tehdä varsan syntymän jälkeen.

Varsan tunnistaminen

Varsa tunnistetaan hevospassiasetuksen mukaisesti. Varsan tunnistamisesta vastaavat Suomen Hippoksen auktorisoimat henkilöt. Tunnistustehtävät on delegoitu Hevosjalostusliitoille yhteistyösopimuksen mukaisesti. Tunnistajien yhteystiedot löytävät osoitteesta www.hevosjalostusliitot.fi.

Hevospassin myöntäminen

Varsalle myönnetään hevospassi toimitetuilla tiedoilla viimeistään vuoden kuluessa syntymästä. Mikäli toimitetut tiedot eivät ole riittävät kantakirjaan merkitsemistä varten, (ehdot kappaleessa [6.1.](#)), myönnetään varsalle muun kuin rekisteröidyn hevoseläimen tunnistusasiakirja. Yksilö, jolle on myönnetty muun kuin rekisteröidyn hevoseläimen tunnistusasiakirja, voidaan myöhemmin nostaa kantakirjaan rotu- ja sukutiedoilla, mikäli se täyttää kantakirjaan merkitsemisen vaatimukset. Mikäli varsaa ei ole tunnistettu vuoden sisällä syntymästä, myönnetään sille tunnistusasiakirjan kaksoiskappale. Tunnistusasiakirjan myöntämiseksi vuoden kuluessa varsan syntymästä tulee varsan tunnistustietojen, mikrosirutuksen ja polveutumismäärityksen olla tehty viimeistään varsan ollessa 10 kk ikäinen.

Tunnistusasiakirja on aina kuljettava ponin mukana. Kadonneen tai tuhoutuneen tunnistusasiakirjan tilalle Suomen Hippos myöntää hevospassiasetuksen mukaisesti hakemuksesta kaksoiskappaleen, kun alkuperäisen tunnistusasiakirjan katoamisesta on annettu luotettava selvitys ja tunnistusasiakirja on mitätöity. Kadonneen tunnistusasiakirjan uusiminen aiheuttaa ponille teurastuskiellon komission asetuksen mukaisesti.

5. Tietojen kerääminen ja käyttäminen

5.1. Henkilötietojen kerääminen ja käsittely

Suomen Hippos kerää ja käsittelee henkilötietoja hoitaessaan julkista hallintotehtävää hevoseläinten rekisteröintiä ja passien myöntämistä varten. Tämän lisäksi Hippos kerää ja käsittelee henkilötietoja hevosten ja ponien kantakirjaus- ja kilpailutoimintaa varten.

5.2. Tulostietojen kerääminen

Jalostusarvostelussa hyödynnetään Suomen Hippoksen järjestämässä jalostusarvostelutilaisuuksissa kerättävää tietoa hevosten ja ponien ominaisuuksista. Hevosten ja ponien tulos- ja jälkeläistiedot ovat käytettävissä Suomen Hippoksen tietokannasta sekä muista kotimaisista ja kansainvälisistä tietokannoista. Suomen Hippos ei vastaa toisten osapuolten tekemistä virheellisyyksistä kantakirjaan merkittävien hevosten tunnistamisessa eikä polveutumisessa.

6. Shetlanninponien kantakirja

Shetlanninponien kantakirjaan merkitään Suomessa syntyneet varsat, jotka polveutuvat alkuperämaan hyväksymään kantakirjaan ([Alkuperämaan jalostusohjelma](#) s.2) merkityistä puhtasrotuisista shetlanninponeista. Toisessa EU-maassa kantakirjaan merkityt ja SPSBS:n hyväksymistä kantakirjoista polveutuvat tuontiponit merkitään kantakirjan siihen luokkaan, jonka vaatimukset ne täyttävät ja joka vastaa samaa luokkaa, johon ne ovat syntymä- ja/tai tuontimaassaan merkitty. Shetlanninponien kantakirja koostuu yhdestä kantakirjan pääosastosta, joka jakautuu kahteen luokkaan: perusluokka ja jalostusluokka. Kantakirjaluokasta tulee merkintä ponin alkuperäiseen passiin.

6.1. Kantakirjaan merkitseminen

Kantakirjaan voidaan hakemuksesta merkitä varsa

- Joka polveutuu suomalaisen shetlanninponin kantakirjan tai toisen alkuperämaan hyväksymään kantakirjan pääosastoon merkityistä vanhemmista
- jonka isäoriilla on ollut orilisenssi astutusvuonna
- jonka syntymä on ilmoitettu ja jonka kasvattaja on sitoutunut kantakirjan sääntöihin varsomisilmoituksessa
- jonka syntymätodistus on lunastettu
- joka on tunnistettu kantakirjan sääntöjen mukaisesti emänsä vierellä
- jonka polveutuminen on varmistettu kohdan [6.3.](#) mukaisesti
- jolle on annettu hyväksyty nimiehdotus

Orilisenssin voi oriin omistaja, varsan kasvattaja tai varsan omistaja lunastaa jälkikäteen korotettuun hintaan, mikäli lisenssiä ei ole ollut voimassa astutusvuonna.

Kantakirja jakautuu kahteen luokkaan: perusluokka ja jalostusluokka.

Perusluokka

Perusluokkaan hyväksytään kaikki puhtasrotuiset, rotumääritelmän mukaiset shetlanninponit.

- Suomessa syntyneet ponit, joiden polveutuminen on varmistettu DNA-testillä.
- Suomeen tuodut ponit, jonka polveutumisen on vahvistanut ulkomainen jalostusjärjestö.

Jalostusluokka

Vähintään 3-vuotiaat oriit ja vähintään 3-vuotiaat tamma, jotka täyttävät seuraavat vaatimukset:

- yksilöllä on jalostusluokkaan merkityt isäoriit kolmessa polvessa (tai vastaavilla tuloksilla jalostukseen ulkomailla hyväksytyt isäoriit)
- säkäkorkeus enintään 107,0 cm
- jalostusarvosteltavan oriin polveutuminen tulee olla vahvistettu kohdan [6.3.](#) mukaisesti ennen jalostusluokkaan merkitsemistä
- ori on hyväksytty eläinlääkärintarkastuksessa [kappaleessa 11.](#) määriteltyjen rotukohtaisten vaatimusten mukaisesti tai palkittu jalostusarvostelussa
- tamma on palkittu jalostusarvostelussa
- mikäli oritta ei ole merkitty mikrosirulla, se tulee merkitä ennen jalostusluokkaan merkitsemistä
- yksilön polveutuminen on johdettavissa alkuperäkantakirjan SPSB pääosaston yksilöihin.

Siirtyminen perusluokasta jalostusluokkaan

Kaikki Suomessa syntyneet puhdasrotuiset kantakirjan perusluokkaan merkityt, vähintään 3-vuotiaat tamma ja oriit, joiden polveutuminen on varmistettu DNA-testillä ja maahantuodut perusluokkaan merkityt ponit, joita ei ole jalostusarvosteltu, voidaan siirtää kantakirjan jalostusluokkaan

- tamma jalostusarvostelun perusteella sen mukaan, miten se täyttää luokkaan asetetut vaatimukset.
- oriit hyväksytyt eläinlääkärintarkastuksen tai jalostusarvostelun perusteella sen mukaan, miten se täyttää luokkaan asetetut vaatimukset.

Osallistumisoikeus jalostusarvosteluun on määritelty kohdassa [8.1.](#)

Perusluokkaan jäävät seuraavat yksilöt ja niiden jälkeläiset:

- yksilöt, jotka eivät täytä jalostusluokkaan merkitsemisen vaatimuksia
- yksilöt, jotka on esitetty jalostusarvostelussa, mutta jotka eivät ole saavuttaneet jalostusluokkaan asetettuja vähimmäisvaatimuksia

6.2. Astutuskirjanpito ja syntymätodistus

Astutuskirjanpito

Kantakirjaan merkittävän varsan vanhempien astutukset tulee olla tallennettuna astutusvuoden syyskuun 15. päivään mennessä. Astutusten ilmoittaminen on mahdollista sen jälkeen, kun oriille on aktivoitu vuosittainen orilisenssi. Myöhemmin ilmoitettujen astutusten käsittelystä peritään maksu.

Orilisenssimaksun voi suorittaa korotetulla hinnalla myöhemmin. Hinnasto <https://www.hippos.fi/hevosomistaminen/hinnasto/>.

Syntymätodistus

Syntymätodistuksella tarkoitetaan oriinpitäjän kuittausta siitä, että astutus- ja varsamaksut on suoritettu. Kuittauksen voi tehdä sähköisesti Heppa-järjestelmään tai allekirjoittamalla syntymätodistuksen.

6.3. Polveutumismäärittäminen

Kantakirjaan merkittävän yksilön polveutuminen tulee olla varmistettu DNA-määrittelyllä sekä isänsä että emänsä. DNA-näytteen polveutumismäärittäystä varten on oikeutettu ottamaan Suomen Hippoksen auktorisoimat henkilöt. Polveutumismäärittäyksestä peritään [vahvistettu maksu](#). Tuontiponien osalta

kantakirjaan merkitseminen ei edellytä polveutumismäärittystä. Mikäli jalostukseen käytettävältä yksilöltä ei ole käytettävissä DNA-sertifikaattia, tulee siitä ottaa DNA-näyte. Jalostusluokkaan merkittävältä oriilta tulee ottaa DNA-näyte, mikäli oriin polveutumista ei ole aikaisemmin määritetty. DNA-näytettä voidaan hyödyntää tutkimustarkoitukseen Suomen Hippoksen luvalla.

6.4. Varsan nimeäminen

Nimeämisessä noudatetaan seuraavia nimeämissääntöjä:

- Nimessä saa olla enintään 28 merkkiä sisältäen välimerkit ja välilyönnit
- Nimi ei saa olla jo käytössä Suomeen rekisteröidyllä ratsuilla tai poneilla, jonka syntymästä on kulunut alle 40 vuotta tai kuolemasta alle 30 vuotta
- Käytössä suomalaiset aakkoset, erikoismerkkien käyttö käsitellään tapauskohtaisesti ja hyväksyttävissä vakiintuneiden ulkomaisten kielten kirjoitusasun mukaisesti
- Ei suositella käytettäväksi nimiliitettä, joka on jo käytössä tunnetulla kasvattajalla. Yksittäisiä kirjaimia ei katsota kasvattajatunnuksiksi
- Ei saa olla loukkaava
- Kasvattajalla on vastuu nimenkäytön tekijänoikeuksista, Hippos ei tarkista käyttöoikeutta nimeen
- Kahden tai useamman kielen yhdistelmänimiä ei sallita, nimi vain yhdellä kielellä
- Heittomerkki hyväksytään nimessä,
 - jos se tarkoittaa jotain ulkomaisella kielellä (esim. D'accord) tai
 - tai jos se tulee selkeästi isän tai emän nimestä (esim. D'Avie)
- Hippos pitää kirjaa hylätyistä nimistä omaan käyttöön
- Hippoksella on oikeus nimetä poni, jollei hyväksytyä nimeä toimiteta 10 kk ikään mennessä
- Kantakirjaan merkityn ponin nimeä ei voi muuttaa ilman erityistä syytä.

6.5. Jalostustodistus

Tunnistusasiakirjan liitteeksi saa Suomen Hippoksen myöntämän jalostustodistuksen II-osan (zootechnical certificate), kun poni viedään toiseen kantakirjaan merkittäväksi. Ulkomaiseen kantakirjaan merkityltä shetlanninponeilta vaaditaan ajantasainen jalostustodistuksen osa II joko kiinteänä passin osana tai erillisenä liitteenä esitettäväksi kantakirjaan merkitsemisen yhteydessä. Maahantuojan/uuden omistajan on tarkastettava lähtömaan vaatimukset omistajatietojen kirjauksen suhteen ennen tuontia. Kantakirjaan merkittäville tuontishetlanninponeille tulee kantakirjaan merkitsemisen yhteydessä esittää lähtömaan omistajatodistus uuden omistajan tiedoilla sen merkiksi, että hevoskaupan ollessa kyseessä omistajanvaihdos on ilmoitettu lähtömaahan, mikäli uuden omistajan tietoja ei ole merkitty jalostustodistukseen.

Suomen Hippos ei vastaa toisten osapuolten tekemistä virheellisyyksistä kantakirjaan merkittävien ponien tunnistamisessa eikä polveutumisessa.

7. Jalostusarvostelu

Shetlanninponien jalostusarvostelun tavoitteena on edistää rodun jalostusta ja parantaa ponien suorituskykyä ja laatua. Vapaaehtoisen jalostusarvostelun perusteella pääosaston perusluokkaan merkitty shetlanninponi voidaan siirtää kantakirjan jalostusluokkaan, edellyttäen, että yksilö täyttää asetetut minimivaatimukset. Mikäli jalostukseen käytettävä ori ei ole saavuttanut jalostusluokkaan merkitsemiselle määritellyjä minimivaatimuksia ([kappale 6.1.](#)), sen jälkeläiset merkitään perusluokkaan ja niillä ei ole oikeutta osallistua jalostusarvosteluun.

Jalostusarvostelu suoritetaan ensimmäisen kerran yksilöarvostelussa Suomen Hippos ry:n järjestämässä tai hyväksymässä jalostusarvostelutilaisuudessa. Yksilöarvostelussa arvioidaan rotukohtaisten vaatimusten

mukaisesti terveys, luonne, rakenne ja suoritukset. Yksilön saavutettua riittävät jälkeläistulokset, tehdään arvostelu jälkeläisten perusteella erikseen [kappaleessa 10](#) määriteltyjen vaatimusten mukaisesti. Jalostusarvosteltujen luokkaan voidaan merkitä poneja, jotka ovat vapaita rodulle määritellyistä perinnöllisistä sairauksista ja vioista, jotka voivat vaarantaa sen terveyttä ja hyvinvointia terveysvaatimukset on kuvailtu [kappaleessa 11](#). Suomen Hippoksen Ratsu- ja Ponivaliokunta vahvistaa jalostusarvostelun vaatimukset.

8. Yksilöarvostelu

Yksilöarvosteluun tarvittavia tuloksia kerätään Suomen Hippoksen järjestämissä tai hyväksymissä näyttelyissä, joissa poneja ja hevosia arvostellaan terveyden, luonteen, rakenteen ja suoritusten perusteella. Viimeisin suoritettu arvostelu on aina voimassa oleva ja arvostelu on julkinen. Yksilöarvostelun perustella oriit voidaan palkita I tai II palkinnolla, tammaita I, II tai III palkinnolla.

8.1. Osallistumisoikeudet

Jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan yksilöt, jotka on merkitty Suomen Hippos ry:n ylläpitämään shetlanninponien kantakirjan perusluokkaan tai jalostusluokkaan. Jalostusarvosteluun osallistumisen ehtona on, että poni on mahdollista merkitä jalostusluokkaan jalostusarvostelutuloksen perusteella ([ehdot jalostusluokkaan merkitsemiselle määritelty kohdassa 6.1.](#)).

Näyttelytoiminta jakautuu oriiden ja tammojen jalostusarvosteluun sekä varsojen ja nuorten ponien arvosteluun. Oriit voidaan jalostusarvostella 3-vuotiaasta alkaen oriiden jalostusarvostelutilaisuudessa. Tammat voivat osallistua jalostusarvosteluun 3-vuotiaana Hippoksen tamma- ja varsanäyttelyissä, joissa arvostellaan myös maitovarsat, nuoret ponit (1-2-vuotiaat oriit ja tammat, sekä 3-vuotiaat tammat) ja kaiken ikäiset ruunat. Yli 4-vuotias ori tai tamma voi suorittaa vapaaehtoisen käyttökokeen.

Poni ilmoitetaan näyttelytilaisuuteen annettuna määräaikaan. Näyttelytilaisuudessa ponista on esitettävä tunnistusasiakirja identiteetin ja tunnistetietojen tarkistamista varten. Näyttelyyn osallistumisesta veloitetaan hinnaston mukaisesti (www.hippos.fi). Jalostusarvostelussa hyväksytty tai hylätty poni voidaan esittää jalostusarvostelussa uudelleen, kuitenkin aikaisintaan seuraavana vuonna. Jalostusarvosteluun tarvittavia tietoja kerätään kotimaisista ja ulkomaisista tietokannoista.

8.2. Rakennearvostelu

Rakenteesta arvostellaan vähintään seuraavat kohdat

1. tyyppi
2. pää ja kaula
3. ylälinja
4. etuosa
5. takaosa
6. etujalat ja liikkeiden säännöllisyys
7. takajalat ja liikkeiden säännöllisyys
8. käyntiliikkeet
9. raviliikkeet
10. laukka (jalostusarvosteltavat tammat ja oriit)
11. yleisvaikutelma
12. kaviot

Jokaisesta arvostelukohdasta annetaan sanallinen arvio sekä pisteet 4-10, myös puolikkaita pisteitä voidaan käyttää. Oriiden palkitsemiseen on asetettu rakennepisteiden minimiraja, joka lasketaan kohtien 1-11 keskiarvona. Muutoin rakennearvostelupisteitä ei lasketa yhteen, vaan palkintoluokka määräytyy yleisvaikutelman ja tyyppin perusteella. Lisäksi muille arvostelukohdille on määritelty minimikriteerit palkintoluokittain.

Pisteskaala:

Erinomainen = 10, Erittäin hyvä = 9, Hyvä = 8, Melko hyvä = 7, Tyydyttävä = 6, Välttävä = 5, Heikko = 4, Melko huono = 3, Huono = 2, Erittäin huono = 1, Ei esitetty = 0.

8.3. Palkintoluokat

Tammat, nuoret ponit ja ruunat

I palkinto: Tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 8, kuitenkin toinen näistä vähintään 8,5, mikään arvostelukohta ei alle 6.

II palkinto: Tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 7, kuitenkin toinen näistä vähintään 7,5, mikään arvostelukohta ei alle 5.

III palkinto: Tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 6, kuitenkin toinen näistä vähintään 6,5, mikään arvostelukohta ei alle 5.

Oriit

Ori voidaan palkita jalostusarvostelussa, mikäli se täyttää seuraavat ehdot:

I palkinto: Tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 8, kuitenkin toinen näistä vähintään 8,5, mikään arvostelukohta ei alle 6. Oriin rakennepisteiden keskiarvon tulee olla vähintään 7,4, minkä lisäksi

- Ehdot jalostusluokkaan merkitsemiselle täyttyy (määritelty [kohdassa 6.1.](#))
- yksilö on suorittanut käyttökokeen hyväksytysti tai sillä on vastaavat kilpailusuoritukset

Oriit, jotka saavuttavat rakennearvostelussa I palkintoon vaadittavat tulokset, mutta eivät ole suorittaneet hyväksytyä käyttökokeetta, voidaan palkita II palkinnolla. Mikäli ori, joka on saavuttanut rakennearvostelussa I palkintoon vaadittavat tulokset, suorittaa myöhemmin käyttökokeen tai vastaavat kilpailusuoritukset, voidaan palkita anomuksesta I palkinnolla.

II-palkinto: Tyyppi vähintään 8, yleisvaikutelma vähintään 7, mikään arvostelukohta ei alle 5. Oriin rakennepisteiden keskiarvon tulee olla vähintään 7,4.

minkä lisäksi

- Ehdot jalostusluokkaan merkitsemiselle täyttyy ([kohta 6.1.](#))

Hyväksytty:

Ori on hyväksytty eläinlääkärintarkastuksessa ja esitetty jalostusarvostelussa, mutta ei täytä I- tai II-palkintoluokan vaatimuksia. Ehdot jalostusluokkaan merkitsemiselle täyttyy ([kohta 6.1.](#))

8.4 Mitat

Jalostusarvostelutilaisuudessa otetaan vähintään seuraavat mitat:

1. säkäkorkeus
 2. lautaskorkeus
- sekä jalostusarvosteltavilta oriilta ja tammoilta lisäksi
3. rinnanympäryys
 4. etusäären ympäryys

Mikäli mittaustilanteessa esitetään Suomen Hippoksen virallisen poninmittaajan suorittama voimassa oleva mittaustulos, voidaan merkitä tämä mitta jalostusarvostelutietoihin. Muut mitat otetaan jalostusarvostelutilaisuudessa.

8.5. Oriiden jalostusarvostelu

Jalostusarvostelussa ori mitataan ja arvioidaan suvun, luonteen, liikkeiden, rakenteen ja terveyden osalta. Oriiden jalostusarvostelu on vapaaehtoinen, mutta oriin tulee olla jalostusarvostelussa hyväksytty tai palkittu, jotta sen jälkeläiset saavat ravikilpailuoikeuden. Toisessa hyväksytyssä kantakirjassa jalostusarvostellut oriit voidaan merkitä jalostusluokkaan ulkomaisen tuloksen perusteella.

Terveysominaisuudet

Oriille suoritetaan eläinlääkärin tekemä terveystarkastus jalostusarvostelun yhteydessä. Oriin terveysvaatimukset on esitetty [luvussa 11](#). Ori mitataan terveystarkastuksen yhteydessä [kohdan 8.4.](#) mukaisesti.

Rakennearvostelu

Rakennearvostelu suoritetaan [kohdassa 8.2.](#) määriteltyjen periaatteiden mukaisesti.

Käyttöominaisuudet

Oriit voivat suorittaa vapaaehtoisen käyttökokeen. Käyttökokeen suorittaminen hyväksytysti on edellytys sille, että 4-vuotias tai vanhempi ori voidaan palkita I palkinnolla. Käyttökokeesta tulee merkintä ponin tietoihin. Käyttökoe voidaan suorittaa ajaen, ohjasajaen tai ratsain.

Ajo-, ohjasajo- tai ratsastuskokeesta annetaan sanallinen arvio.

Käyttökokeen voi suorittaa myös erillisessä tilaisuudessa tai sen voi korvata vastaavilla kilpailusuorituksilla.

Seuraavat kohdat arvioidaan:

- Ratsaille nousu/valjastus
- Liikkeet ja tasapaino
- Pysähdykset
- Kehitysnäkymät
- Luonne, yhteistyöhalukkuus ja kuuliaisuus

Ratsastuskoe/ajokoe/ohjasajokoe

Poni talutetaan tuomarin eteen. Selkään nousu/valjastus arvostellaan. Ratsaille nousussa saa käyttää avustajaa. Valjastuksessa (ohjasajo ja ajokoe) on oma avustaja pakollinen. Maksimiaika selkään nousulle/valjastukselle on 5 minuuttia. Shetlanninponiirit suorittavat tämän jälkeen askellajiohjelman. Tuomarit saattavat tarvittaessa pyytää uudelleen joitakin osia askellajiohjelmasta.

Askellajiohjelma shetlanninponiirille

(Lähde: www.shettis.com)

Yksilöohjelmassa esitettävät asiat, järjestys vapaavalintainen muiden paitsi alku- ja lopputervehdyksen osalta.

valjastus/ ratsaille nousu tuomarin/testitarkkailijan edessä
alkutervehdys
käynti ja ravi molempiin suuntiin
temponlisäys ravissa x2
pysähdys molemmissa kierroksissa
kiemuraura ravissa
lopputervehdys
ohjelman kokonaiskesto 5min

Käyttökokeen korvaavat kilpailusuoritukset

- **Kouluratsastus:** Hyväksytty tulos vähintään [helppo D:1 raviohjelma](#) SRL:n alaisissa kilpailuissa vähintään seuratasolla
- **Esteratsastus:** Hyväksytty tulos 40 cm (ponit, säkäkorkeus 100 cm tai alle) tai 50cm (ponit, säkäkorkeus 100,1-107 cm) säkäkorkeus tasoituksin SRL:n alaisissa estekilpailuissa vähintään seuratasolla.
- **Shetlanninponiyhdistyksen tai PONY:n käyttöluokat:** Hyväksytty tulos [keskivaikeasta ratsastusluokasta](#), [helposta ajoluokasta](#) tai [helposta ohjasajoluokasta](#)
- **Ravikilpailut:** Kolme hyväksyttyä starttia
- **SRL:n alaiset valjakkoajokilpailut:** Hyväksytty tulos vähintään kahdesta osakokeesta.
- Hyväksytty tulos laatuponikilpailusta

Jalostusluokka

Ori, joka saavuttaa jalostusarvostelussa palkinnon I, II tai on eläinlääkärintarkastuksessa hyväksytty, voidaan siirtää jalostusluokkaan, mikäli se täyttää luokan muut vaatimukset, jotka on määritelty kohdassa [6.1.](#)

Ori, joka ei saavuta jalostusarvostelussa hyväksymiseen oikeuttavia tuloksia, jää kantakirjan perusluokkaan.

Orinumero

Orinumero myönnetään jalostusluokkaan merkitylle oriille, joka on suorittanut hyväksytysti vähintään vapaaehtoisen eläinlääkärintarkastuksen ja sillä on mittaustodistus.

8.6. Tammojen jalostusarvostelu

Jalostusarvostelussa tamma mitataan ja arvioidaan suvun, luonteen, liikkeiden, rakenteen ja terveyden osalta. Jalostusarvostelutulosten perusteella tamma voidaan merkitä jalostusluokkaan. Jalostusarvostelun yhteydessä suoritettava käyttökoe on tammalle vapaaehtoinen, eikä käyttökokeen tulos vaikuta

jalostusarvostelun tulokseen. Vakavat perinnölliset sairaudet ja muut viat, jotka heikentävät tamman ja sen jälkeläisten hyvinvointia, voivat estää tamman palkitsemisen jalostusarvostelussa ja jalostusluokkaan merkitsemisen.

Terveysominaisuudet

Tammojen terveysominaisuuksien arvostelu koostuu yleisen terveydentilan arvioinnista. Epäiltäessä perinnöllistä vikaa tai sairautta arvostelulautakunta voi tarvittaessa määrätä tamman jatkotutkimuksiin ennen jalostusarvostelutuloksen vahvistamista. Terveysominaisuudet on määritelty [kohdassa 11](#).

Rakennearvostelu

Rakennearvostelu suoritetaan kohdassa [8.2](#). esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

Käyttöominaisuudet

Tammat voivat suorittaa vapaaehtoisen käyttökokeen. Käyttökokeesta tulee erillinen merkintä ponin tietoihin. Käyttökokeen tulos ei vaikuta ponin jalostusarvostelutulokseen eikä kantakirjaluokkaan. Käyttökokeen tarkoituksena on osoittaa ponin toimivuutta käyttöponina.

Tammat voivat suorittaa vapaaehtoisen käyttökokeen ratsain, ajaen, tai ohjasajaen. Ratsain esitetään käyntiä, ravia ja laukkaa molempiin suuntiin lautakunnan ohjeiden mukaan. Ratsain esittämisen kesto on noin 10 minuuttia. Ajaen ja ohjasajaen esitetään käyntiä ja ravia sekä pysähdys ja liikkeelle lähtö. Ajaen tai ohjasajaen esittämisen kesto on noin 10 minuuttia per ryhmä. Vapaaehtoisen käyttökokeen tulos (hyväksyty/hylätty) ei vaikuta jalostusarvostelun tulokseen. Käyttökokeen voi suorittaa myös erillisessä tilaisuudessa tai sen voi korvata vastaavilla kilpailusuorituksilla.

Käyttökokeen korvaavat kilpailusuoritukset

- **Kouluratsastus:** Hyväksyty tulos vähintään [helppo D:1 raviohjelma](#) SRL:n alaisissa kilpailuissa vähintään seuratasolla
- **Esteratsastus:** Hyväksyty tulos 40 cm (ponit, säkäkorkeus 100 cm tai alle) tai 50cm (ponit, säkäkorkeus 100,1-107 cm) säkäkorkeus tasoituksin SRL:n alaisissa estekilpailuissa vähintään seuratasolla.
- **Shetlanninponiyhdistyksen tai PONY:n käyttöluokat:** Hyväksyty tulos [keskivaikeasta ratsastusluokasta](#), [helposta ajoluokasta](#) tai [helposta ohjasajoluokasta](#)
- **Ravikilpailut:** Kolme hyväksytyä starttia
- **SRL:n alaiset valjakkoajokilpailut:** Hyväksyty tulos vähintään kahdesta osakokeesta.
- Hyväksyty tulos laatuponikilpailusta

Jalostusluokka

Mikäli tamma saavuttaa jalostusarvostelussa palkinnon I, II tai III, voidaan se siirtää kantakirjan jalostusluokkaan, mikäli se täyttää luokan muut vaatimukset [\(6.1.\)](#).

Tamma, joka ei saavuta jalostusarvostelussa palkitsemiseen oikeuttavia tuloksia, jää kantakirjan perusluokkaan.

Tammanumerot

Tammanumero myönnetään niille tammoille, jotka on palkittu jalostusarvostelussa I, II tai III palkinnolla ja merkitään jalostusluokkaan.

8.7. Nuorten ponien sekä ruunien arvostelu

Nuoret 1-3 -vuotiaat ponit, sekä ruunat arvostellaan luvun [8.2.](#) mukaisesti.

Maitovarsojen arvostelu

Maitovarsojen arvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan tapahtumahetkellä vähintään neljä viikkoa vanhat, kantakirjaan merkittäväksi ilmoitetut varsat, jotka polveutuvat perusluokan vaatimusten mukaisesti (määritelty kappaleessa [6.1.](#)).

Maitovarsosta arvostellaan vähintään seuraavat kohdat:

1. tyyppi
2. liikkeet
3. yleisvaikutelma

Maitovarsojen arvostelua ei pisteytetä, vaan ne asetetaan palkintoluokkiin I, II tai III ja ne saavat sanallisen arvion.

8.8. Jalostusarvostelutulokset

Jalostusarvostelutuloksen perusteella ori tai tamma voidaan merkitä jalostusluokkaan, mikäli se täyttää kohdassa [6.1.](#) jalostusluokkaan merkitsemiselle asetetut ehdot. Jalostusarvostelusta kirjoitetaan sanallinen lausunto, jossa mainitaan jalostuksen kannalta oleelliset seikat ponin terveydestä, rakenteesta, liikkeistä ja muista ominaisuuksista. Lausunto on julkinen. Jalostusarvostelusta tulee merkintä ponin tietoihin Suomen Hippos ry:n ylläpitämään tietokantaan.

8.9. Tuontiponien arvostelu

Toisessa EU:n jäsenvaltiossa ja SPSBS:n (The Shetland Pony Stud Book Society) hyväksymässä kantakirjassa jalostusarvostellut ponit merkitään ulkomaisen jalostusarvostelutuloksen perusteella samaan kantakirjan luokkaan, kuin ne on merkitty ulkomaisessa kantakirjassa. Maahantuodut ponit voivat osallistua jalostusarvosteluun.

9. Suoritusluokkamerkit

Suoritusluokkamerkkejä käytetään kertomaan jalostusluokkiin merkittyjen oriiden ja tammojen suorituskyvyn tasosta. Suoritusluokkamerkkien kriteerit ovat yhtenäiset suomalaisen ratsuponin-, connemaraponin-, newforestinponin-, welshponin ja cobin-, vuonohevosten-, gotlanninrussponin-, sekä shetlanninponin kantakirjaan merkittyjen yksilöiden osalta. Tulokset saavat olla useammalta kaudelta ja ne saavat olla eri ratsastajien/ohjastajien kanssa. Suoritusluokkamerkit myönnetään hakemuksen perusteella Ratsu- ja ponivaliokunnan päätöksellä vuosittain.

Taso 1*

Ratsastus:

- **Oriit:** Koulu- ja/tai estekilpailuissa vähintään 10 tulosta (koulu yli 62 %, este 0-tulosta) ja seura- ja aluetason kilpailut (myös rotuponikilpailuissa (virallinen tuomari)) poniratsastajan kanssa.
- **Tammat:** Koulu- ja/tai estekilpailuissa vähintään 5 tulosta (koulu yli 62 %, este 0-tulosta) ja seura- ja aluetason kilpailut (myös rotuponikilpailuissa (virallinen tuomari)) poniratsastajan kanssa. *Alle 140 cm estekorkeus 80 cm, alle 148 cm estekorkeus 90 cm.*

laji/ säkäkorkeus	alle 100 cm	101-107 cm	alle 130 cm	alle 140 cm	alle 148 cm
Esteratsastus	40 cm	50 cm	60 cm	90 cm (<i>tammat 80 cm</i>)	100 cm (<i>tammat 90 cm</i>)
Kouluratsastus	He C	He C	He B	He B	He B
Kenttäratsastus	Taitoarvostelu 60 cm				

Ravikilpailut:

A. ponit	Ennätys 2.45 ja 10 sijoitusta kolmen parhaan joukossa
B. ponit	Ennätys vähintään 2.05,0 sekä 10 sijoitusta kolmen parhaan joukossa

Valjakkoajo:

120 cm tai alle	Viisi kvaalitulosta ²⁾ helposta luokasta, joista vähintään kolme tulosta kansalliselta tasolta, useammalta kuin yhdeltä kaudelta.
Yli 120 cm	Viisi kvaalitulosta ²⁾ vähintään kansallisesta vaativasta luokasta useammalta kuin yhdeltä kaudelta.

Taso 2*

Ratsastus:

Oriit alle 130 cm: 10 este- ja/tai kouluratsastuksen tulosta (koulu väh. 64 %, este 0-tulosta).

Kouluratsastuksen tulokset alue- tai kansalliselta tasolta. Estetulokset seura- tai aluetasolta.

Oriit yli 130 cm: 10 este- ja/tai kouluratsastuksen tulosta (koulu väh. 64 %, este 0-tulosta) vähintään kansalliselta tasolta.

Tammat alle 130 cm: 5 este- ja/tai kouluratsastuksen tulosta (koulu väh. 64 %, este 0-tulosta).

Kouluratsastuksen tulokset alue- tai kansalliselta tasolta. Estetulokset seura- tai aluetasolta.

Tammat yli 130 cm: 5 este- ja/tai kouluratsastuksen tulosta (koulu väh. 64 %, este 0-tulosta) vähintään kansalliselta tasolta.

laji/ säkäkorkeus	alle 100 cm	101-107 cm	alle 130 cm	alle 140 cm	alle 148 cm
Esteratsastus	50-60 cm	50-60 cm	80 cm	90 cm	100 cm
Kouluratsastus	He B/A	He B/A	He B/A	He A	He A
Kenttäratsastus	5 sijoitusta avoimessa 90 cm tai ponien 80 cm luokassa.				

Ravikilpailut:

A. ponit	Ennätys 2.30 ja 20 sijoitusta kolmen parhaan joukossa
B. ponit	Ennätys vähintään 1.55,0 sekä 20 sijoitusta kolmen parhaan joukossa

Valjakkoajo:

120 cm tai alle	Viisi kvaalitulosta ²⁾ vähintään kansallisesta vaativasta luokasta useammalta kuin yhdeltä kaudelta.
Yli 120 cm	Viisi kvaalitulosta ²⁾ vähintään kansallisesta vaikeasta luokasta useammalta kuin yhdeltä kaudelta.

Taso 3*

Ratsastus:

Oriit ja tammat alle 130 cm: 3 tulosta este- ja/tai koulukilpailuista (koulu 66 %, este 0-tuloksia) vähintään kansalliselta tasolta

Oriit ja tammat yli 130 cm: 3 tulosta (koulu 66%, este 0-tulosta) sm/kv tasolta. Koulussa ponien joukkue- tai henkilökohtainen ohjelma

laji/ säkäkorkeus	alle 110 cm	alle 130 cm	alle 140 cm	alle 148 cm
Esteratsastus	60/70 cm	100 cm	110 cm	120 cm
Kouluratsastus	He B	FEI He A	FEI He A	FEI He A
Kenttäratsastus	3 Kvaalitulosta ¹⁾ CCN1*P tai CCI1*P tai CCI2**P-luokissa			

Ravikilpailut:

A. ponit	Ennätys 2.15 ja 30 sijoitusta kolmen parhaan joukossa
B. ponit	Ennätys vähintään 1.45,0 sekä 30 sijoitusta kolmen parhaan joukossa

Valjakkoajo:

120 cm tai alle	Kolme kvaalitulosta ²⁾ vähintään kansallisesta vaikeasta luokasta.
Yli 120 cm	Kolme kvaalitulosta ²⁾ vähintään CAIP-A kilpailuista.

Kvaalitulos¹⁾: Osallistumisoikeuden vahvistava vähimmäistulos (Minimum Eligibility Requirement, MER)

- ratsukko saavuttaa koulukokeessa vähintään 55 % enimmäispistemäärästä,
- maastokokeen estevirhepistemäärä lyhyessä kilpailussa on 0
- 1 rikkoutuvan esteen hajoaminen, tai yhden esteen hyppääminen lipun ulkopuolelta sallitaan
- yliaikavirheitä enintään 75 sekuntia ja, että
- rataestekokeessa estevirhepistemäärä on korkeintaan 16.
- Vaarallisesta ratsastuksesta saadut 25 virhepistettä eivät myöskään oikeuta tuloksen hyväksymiseen.
- Osallistumisoikeuden vahvistavaa tulosta ei voi saada hallikilpailusta

Kvaalitulos²⁾=hyväksytyt tulokset kokonaiskilpailusta, jonka koulukokeessa enintään 65 virhepistettä.

10. Jälkeläisarvostelu

Jälkeläisarvostelun tekee Suomen Hippos ry:n ratsu- ja ponivaliokunta. Jälkeläisarvostelun perusteella jalostusarvosteltu ori tai tamma voidaan palkita arvokirjaimella B, AB, A ja Valion arvo. Ratsu- ja ponivaliokunnalla on oikeus tehdä poikkeuspäätös jälkeläisarvokirjaimen myöntämisen suhteen, mikäli yksilö täyttää muilta ominaisuuksiltaan asetetut vaatimukset, vaikka jälkeläisarvostelussa jokin osa-alue ei täytyisi.

Huomioitavaa arvokirjaimiin oikeuttavissa tuloksissa

- Jälkeläisen tuloksista paras arvostelutulos otetaan huomioon:
 - o Jälkeläisen jalostusarvostelutuloksista paras otetaan huomioon seuraavassa järjestyksessä: I, II, III, hyväksytyt
 - o Mikäli jälkeläisen jalostusarvostelutulos on hylätty terveystulosten perusteella tai siksi, että yksilö ei ole rotumääritelmän mukainen, jää tämä tulos voimaan ja otetaan huomioon jälkeläisarvostelussa.
 - o Mikäli jälkeläisen jalostusarvostelutulos on ”keskeytetty” tai ”ei palkittu”, otetaan huomioon paras tulos 1-3 -vuotiaiden nuorten hevosten ja ponien arvosteluista.
- Maahantuodun oriin tai tammalla jälkeläisten ulkomaisten tulosten huomioimiseksi niistä tulee esittää virallinen todistus.
- Tammalla tulee olla palkittu arvokirjainta AB varten 2 jälkeläistä ja arvokirjainta A varten 3 ja VALION arvokirjainta varten 5 jälkeläistä myös Suomessa.
- Oriilla tulee olla palkittu arvokirjainta B varten 3, arvokirjainta AB varten 6 ja arvokirjainta A varten 12 ja VALION arvokirjainta varten 20 jälkeläistä myös Suomessa.
- Ori tai tamma voidaan jättää palkitsematta Ratsu- ja ponivaliokunnan päätöksellä, jos se periyttää selvästi jotain ponin tai sen jälkeläisten terveyden tai hyvinvoinnin vaarantavaa vikaa.
- Ori tai tamma voidaan palkita vuosittain vain yhdellä arvokirjaimella.
- Oriille tai tammalle myönnetään korkein arvokirjain, johon sen tulokset hakemuksen perusteella oikeuttaa.
- Ori tai tamma voidaan palkita myös kuolemansa jälkeen.
- Tammojen arvokirjain B myönnetään vaatimusten täytyessä automaattisesti, muita arvokirjaimia tulee anoa kirjallisesti Suomen Hippos ry:ltä.
- Mikäli jälkeläisten laatu antaa aihetta, voidaan ori siirtää jalostusluokasta perusluokkaan.

10.1. Oriiden jälkeläisarvostelu

Palkittavan oriin arvosteltujen jälkeläisten keskiarvon tulee ylittää vähintään koko populaation keskitasoon arvosteltujen eläinten osalta viiden edellisvuoden aikajaksolla tarkasteltuna. Tällöin huomioidaan yksilön arvosteltujen jälkeläisten lukumäärän ja koko populaation arvosteltujen yksilöiden suhde.

Vähimmäisvaatimuksena oriin palkitsemiselle jälkeläistulostensa perusteella on:

- **arvokirjaimella B** jos 5 sen vähintään 1-vuotiasta jälkeläistä on Suomen Hippos ry:n arvostelutilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon.
- **arvokirjaimella AB** jos 10 sen vähintään 1-vuotiasta jälkeläistä on esitetty jalostusohjelman mukaisissa arvostelutilaisuuksissa ja lisäksi yksi kohdista 1 tai 2 täyttyy:
 1. 10 jälkeläistä on Suomen Hippos ry:n arvostelutilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon tai sijoittunut laatuponikilpailussa
 2. 10 arvostellusta jälkeläisestä 3 on jalostusarvosteltuja oriita tai I palkinnolla jalostusarvosteltua tammaa
- **arvokirjaimella A** jos 20 sen vähintään 1-vuotiasta jälkeläistä on esitetty jalostusohjelman mukaisissa arvostelutilaisuuksissa JA
 - o 20 sen jälkeläisistä on Suomen Hippos ry:n tilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon tai sijoittunut laatuponikilpailussa JA
 - o jälkeläisistä 3 on joko jalostusarvosteltuja oriita tai I palkinnolla jalostusarvosteltua tammaa
- **VALION arvo:** Rotuyhdistyksen anomuksesta jälkeläisarvokirjaimella A-palkittu ori voidaan palkita valion arvolla, jos
 - o arvostelluista jälkeläisistä viisi on joko jalostusarvostelussa palkittua oriita tai jalostusarvostelussa I palkinnolla palkittua tammaa JA
 - o lisäksi 20 sen jälkeläisistä on Suomen Hippos ry:n tilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon, tai sijoittunut laatuponikilpailussa.

10.2. Tammojen jälkeläisarvostelu

Palkittavan tamman jälkeläisten näyttelytulosten keskiarvon tulee ylittää vähintään koko populaation keskitasoon arvosteltujen yksilöiden osalta viiden edellisvuoden aikajaksolla tarkasteltuna. Mukaan lasketaan vähintään 1-vuotiaiden jälkeläisten tulokset. Vähimmäisvaatimuksena tamman palkitsemiselle jälkeläistulostensa perusteella on:

- **Arvokirjaimella B** jos yksi sen jälkeläinen on palkittu Suomen Hippos ry:n järjestämässä tilaisuudessa vähintään II palkinnolla.
- **Arvokirjaimella AB** jos 3 sen jälkeläistä on palkittu palkitsemistilaisuuksissa ja vähintään yksi kohdista 1-2 täyttyy:
 1. Esitetyistä jälkeläisistä 3 on saavuttanut I tai II-palkinnon
 2. 1 on jalostusarvosteltu ori tai I palkinnolla jalostusarvosteltu tamma
- **Arvokirjaimella A** jos 5 sen jälkeläistä on palkittu palkitsemistilaisuuksissa ja vähintään yksi kohdista 1-3 täyttyy:
 1. Esitetyistä jälkeläisistä 5 on saavuttanut I tai II -palkinnon
 2. Yhden tulee olla jalostusarvosteltu ori tai I palkinnolla jalostusarvosteltu tamma
 3. Yhdellä on oltava tason 2* suoritusluokkamerkintä
- **VALION arvo:** Jälkeläisarvokirjaimella A palkittu tamma voidaan palkita valion arvolla, jos jälkeläisistä 3 on jalostusarvostelussa palkittua oriita tai I palkinnolla jalostusarvosteltua tammaa

11. Terveysominaisuudet

Oriille tehdään eläinlääkärin toimesta terveystarkastus ponioripäivillä. Tamma- ja varsanäyttelyissä terveydentilan tarkastaa Hippoksen auktorisoima toimihenkilö. Mikäli on syytä epäillä, että ponilla on jokin terveydellinen ongelma, voidaan poni määrätä lisätutkimuksiin. Tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista vastaa ponin omistaja. Ponioripäivillä jatkotutkimuksiin ponin voi määrätä orilautakunta ja tamma- ja varsanäyttelyissä tamma- ja varsalautakunta. Muissa tapauksissa päätöksen tekee ratsu- ja ponivaliokunta. Ponin jalostusarvostelutulos vahvistetaan vasta, kun on saatu riittävän kattava selvitys ponin terveydentilasta. Ori tai tamma voidaan siirtää perusluokkaan Ratsu- ja ponivaliokunnan päätöksellä missä tahansa elämän vaiheessa, mikäli sillä ilmenee jokin merkittävä jalostusta haittaava vika.

Tamma- ja varsanäyttelyissä, sekä ponioripäivillä poneille suoritetaan kliininen yleistarkastus, jonka tavoitteena on varmistaa, että ponilla ei ole sellaista fyysistä, psyykkistä tai jalostuksellisesta vikaa, joka estää jalostusarvosteluun osallistumisen tai jalostusarvosteltujen luokkaan merkitsemisen. Jalostusarvosteltaville oriille suoritetaan tarkempi terveydentilan tarkastus. Lautakunnan päätöksellä tavanomaisesta poikkeava löydös voi edellyttää lisätutkimuksia tai voi aiheuttaa arvostelutuloksen hylkäämisen tai osallistumisoikeuden epäämisen löydöksen vakavuusasteesta riippuen.

11.1. Shetlanninponien terveysvaatimukset

SPSBS KANSAINVÄLINEN VAPAAEHTOINEN ELÄINLÄÄKÄRINTARKASTUS

7/2004 päivitetty 2001

Palkollinen jalostusluokkaan merkittävälle oriille

Ponit pitää tunnistaa, mitata, DNA-testata sekä tutkia, jotta varmistutaan, että ne tutkimushetkellä ovat kliinisesti vapaita perinnöllisistä sairauksista.

Tutkimukseen pitää sisältyä seuraavat kohdat:

Luonne	Mikäli ponin luonne ei salli sen täydellistä tutkimista, ponia ei pidä hyväksyä. Mikäli ponia epäillään lääkityn, se tulee testata veri-/virtsanäytteellä.
Hampaat	Keskimmäiset etuhampaat eivät saa olla 25% hampaan syvyyttä enempiä ylipurennassa. Alapurenta ei ole hyväksytty. Kaikkien kuuden ylä- ja alaetuhampaan tulee olla normaaliasennossa. Kaikki epänormaalissa tai kiertyneessä asennossa olevat hampaat aiheuttavat hylkäyksen. Tutkimushetkellä pään tulee olla normaaliasennossa, ei nostettuna ylöspäin.
Silmät	Kaihi - täydellinen, molemminpuoleinen linssin samentuma ei ole hyväksyttävä. Silmät pitää tutkia pimennetyssä huoneessa oftalmoskoopia käyttäen. Mikäli eläinlääkäri arvelee ponilla olevan kaihia, voi omistaja omalla kustannuksellaan viedä ponin silmäspesialistin tutkittavaksi.
Kesäihottuma	Jos ponissa näkyy merkkejä kesäihottumasta, sitä ei saa hyväksyä. Jouhilisäkkeiden käyttö on kielletty.
Sukuelimet	Molempien kivesten tulee olla yhteneväiset muodoltaan ja konsistenssiltaan sekä kooltaan. Koon ja sijainnin tulee olla ikään nähden normaali. Molempien kivesten pitää olla laskeutuneena kivespusseissa. Kiertynyt kives pitää mainita, mutta se ei aiheuta hylkäämistä.

Raajat Takapolvi pitää tutkia sekä painon ollessa jalalla, että jalan ollessa ilmassa patellan lateraalisen luksaation ja patellan hakautumisen varalta. Kaikki luksaatioasteet ovat hylkääviä. Nivelten täyttymiseen tulee suhtautua vakavasti. Vuohisnivelen tai alanivelten sublukaatio tai ylänivelten luksaatio aiheuttaa hylkäämisen.

Kaviot Kavioiden tulee olla vahvat, oikean muotoiset eikä liiallisesti vuollut. Korjaava kengitys ei ole sallittua. Liikkeiden pitää olla terveet ja suorat.

Eriyistä huomiota tulee kiinnittää raajojen nivelten toimintaan ja poikkeavuudet takapolven, kintereen tai vuohisen toiminnassa tulee tuomita vakavasti. Käynti ja raviliikkeet tulee tutkia kovalla, tasaisella pinnalla suoralla linjalla sekä pienillä ympyröillä molempiin suuntiin. Eläinlääkäri voi halutessaan suorittaa taivutuskokeet. Muut asiaan liittyvät seikat on huomioitava.

Mikäli ponilla on tapaturman aiheuttama vamma, tulee ponilla olla siitä hoitaneen eläinlääkärin kirjallinen lausunto.

Tutkimuspäivänä omistajan tulee allekirjoittaa lausunto, jossa hän vakuuttaa, ettei poni ole suorituskykyyn tai käyttäytymiseen vaikuttavien lääkkeiden tai aineiden vaikutuksen alainen, tai ettei sille ole tehty korjaavaa kirurgiaa.

Mikäli tamman tai oriin terveydentilan tarkastuksessa ilmenee jalostusarvosteluun tai jalostuskäyttöön vaikuttava muu vika, päättää arvostelulautakunta jatkotoimenpiteistä. Omistajalla on velvollisuus ilmoittaa tiedossa olevat jalostusarvosteluun tai jalostuskäyttöön vaikuttavat terveysongelmat ja käytöshäiriöt ilmoittautumisen yhteydessä.

Oriin kliinisen tutkimuksen arvosteluasteikko:

e.h = Normaali, 1 = lievä, 2= kohtuullinen, 3 = huomattava muutos

Kohtuullinen tai huomattava muutos edellyttää lisätutkimuksia, tai voi aiheuttaa oriin arvostelun hylkäämisen vakavuusasteen mukaan.

11.2. Geenitestit

Shetlanninponien geenitestaaminen sairauksien varalta ei ole pakollista, mutta suositeltavaa.

Geenitestitulos voidaan toimittaa Hippokseen, jolloin tulos merkitään tietokantaan ja on julkinen.

Suomen Shetlanninponiyhdistys ja Suomen Hippos suosittelee jalostukseen käytettävien oriiden ja tammojen testaamista Skeletal Atavism- geenivirheen varalta. Skeletal Atavism aiheuttaa lyhytkasvuisuutta, johon liittyy iän mukana pahenevia kasvuhäiriöitä jalkojen luustossa.

Poni voi olla:

Geenivirheestä vapaa: Skeletal Atavism: n/n, jolloin se ei itse periytä geenivirhettä

Geenivirheen terve kantaja: Skeletal Atavism: n/del, jolloin se voi periyttää jälkeläisilleen geenivirhettä

Geenivirheen sairas kantaja: Skeletal Atavism: del/del, jolloin se kärsii itse geenivirheestä ja 100% varmuudella periyttää sitä jälkeläisilleen.

Kantajien risteyttämistä suositellaan ainoastaan geenivirheestä vapaiden yksilöiden kanssa, jolloin syntyvät jälkeläiset eivät ilmennä geenivirhettä.

11.3. Tarttuvien eläintautien ehkäisy

Eläimen omistajan tulee omalla toiminnallaan ennen arvostelutilaisuutta ja arvostelutilaisuudessa pyrkiä ehkäisemään eläintautien leviäminen ja huolehtia siitä, että näyttelypaikalle tuodaan vain kliinisesti terveitä eläimiä sellaisista pitopaikoista, joissa ei ole esiintynyt edellisen kolmen viikon aikana tarttuviin tauteihin viittaavaa oireilua.

11.4. Vapautus askellajien esittämisestä

Tammalle voidaan erittäin painavasta terveydellisestä syystä myöntää vapautus askellajien esittämisestä jalostusarvostelussa. Vapautuksesta toimitetaan hakemus ja eläinlääkärintodistus viimeistään kaksi viikkoa ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Eläinlääkärintodistuksesta tulee käydä ilmi, miksi tamman liikkeitä ei voida esittää eli lausunto siitä, mikä tamman terveydentilassa estää liikkumisen normaalisti sekä arvio tilan periytyvyydestä. Vapautuksen myöntää näyttelyn arvostelulautakunta.

12. Oriin ja tamman siitokseenkäyttö

Jokaiselle jalostuskäytössä olevalle oriille on aktivoitava vuosittainen orilisenssi. Orilisenssin aktivointi vaaditaan myös tuontispermaoriilta.

12.1. Orilisenssi

Voimassa oleva [orilisenssihinnasto](#) hintaportainen julkaistaan vuosittain Suomen Hippoksen sivuilla. Varsan kantakirjaan merkitsemisen edellytyksenä on, että isäoriin lisenssin tulee olla maksettuna astutusvuodelle. Haku tapahtuu Hippoksen Heppa-järjestelmässä. Jos lisenssiä ei makseta eräpäivään mennessä, nousee hinta erikseen määriteltyjen hintaportaiden mukaisesti.

Suomessa astuvan oriin orilisenssi

Sähköinen astutuskirjanpito aukeaa, kun orilisenssi on aktivoitu. Oriin jälkeläisiä ei voi ilmoittaa syntyneeksi, eikä varsaa voi merkitä kantakirjaan, jos orilisenssiä ei ole aktivoitu. Mikäli orilisenssiä ei ole lunastettu astutushetkellä, tulee maksaa korotettu orilisenssimaksu ennen varsan merkitsemistä kantakirjaan. Oriin myöhempi jalostusarvostelu ei vaikuta jo syntyneiden jälkeläisten vaaditun orilisenssin hintaan tai kantakirjaluokkaan.

Ulkomailla astutettava tamma

Ulkomailla astutetulle tammalle ei tarvitse hakea tammakohtaista lupaa. Tamman jälkeläiseltä vaaditaan syntymätodistus ulkomaisen oriin orinpitäjältä.

12.2. Tuontispermaoriin käyttö

Ehtona oriin hyväksymiselle jalostuskäyttöön Suomessa tuore- ja pakastespermaa käyttäen on, että ori täyttää jalostusoriille asetetut vaatimukset ja ori on kotimaassaan jalostusluokkaan merkitty.

Ehtona oriin hyväksymiselle jalostuskäyttöön Suomessa tuore- ja pakastespermaa käyttäen on, että ori on merkitty suomalaiseen tai ulkomaiseen shetlanninponien kantakirjaan ja oriin jalostukseenkäyttöoikeus on voimassa kantakirjan sääntöjen mukaisesti jalostusluokassa. Tuontispermaoriille tulee lunastaa astutusvuoden orilisenssi. Tuontispermaoriin polveutumistodistus ja jalostuskäyttöä ja kantakirjaan merkitsemistä koskevat tiedot (DNA-kartta, jalostustodistus ja astutustiedot) tulee toimittaa Hippokseen, jotta varsa voidaan merkitä kantakirjaan.

12.3. Kuolleen ja kastroidun oriin sperman käyttö

Kuolleen tai kastroidun oriin pakastesperman käyttö on sallittu jalostusluokkaan merkityn oriin kohdalla. Oriin polveutumismääritys tulee olla tehtynä. Oriille tulee lunastaa astutusvuoden orilisenssi.

12.4. Spermankeräysasemat ja spermavarastot

Lupa hevosten spermankeräysasemille ja spermavarastoille haetaan Aluehallintovirastosta. Ruokavirasto vahvistaa luvan myöntämällä hyväksymisnumeron. Lupa edellyttää asianmukaisia sperman keruu ja käsittelytiloja, siemennystiloja sekä riittäviä talli- ja tarhatiloja. Lupahakemusta varten on nimettävä eläinlääkäri, joka vastaa siitä, että asemalla noudatetaan asetettuja vaatimuksia. Lupavaatimukset on määritelty eläintautilaissa.

12.5. CEM- ja EVA-testit

Eläintautilain mukaisesti kaikki keinosiemennyksellä jalostukseen käytettävät oriit on testattava vuosittain Taylorella equigenitalis-bakteerin (CEM) sekä virusarteriitin (EVA) varalta. Negatiivinen CEM-näyte on otettava oriilta ennen seuraavaa siitoskautta joulukuun-maaliskuun aikana, kuitenkin ennen ensimmäistä siemennystä. Mikäli oritta ei ole lainkaan käytetty siitokseen edellisen CEM-näytteen jälkeen, testiä ei tarvitse uusida. Mikäli jalostusluokkaan merkittyä oritta käytetään vain luonnolliseen astutukseen, on CEM-testi otettava vähintään 5 vuoden välein.

12.6. Sperman tuonti ja vienti

Ponien sukusolujen ja alkioiden käsittelystä, laatuvaatimuksista ja viennistä toiseen Euroopan Unionin jäsenvaltioon löytyy ajankohtaiset ohjeet Ruokaviraston nettisivuilta.

12.7. Astutusikä

Alle 2-vuotiaita tammoja ei suositella astutettavaksi.

12.8. Alkionsiirto

Alkionsiirrossa noudatetaan EU:n ja maa- ja metsätalousministeriön asettamia vaatimuksia. Alkionsiirtomenetelmällä syntyneen varsan kasvattaja on vastaanottajatamman omistaja varsan syntymähetkellä, ellei kasvattajaksi ole ilmoitettu vastaanottajatamman haltijaa Suomen Hippoksen omistajarekisterissä.

13. Ratsu- ja ponivaliokunta ja arvostelulautakunnat

13.1. Ratsu- ja ponivaliokunta

Suomen Hippoksen nimeämässä ratsu- ja ponivaliokunnassa on vähintään kolme kasvatuksen asiantuntijaa. Lisäksi valiokunnassa ovat kotieläinten jalostustieteen asiantuntija, eläinlääketieteen asiantuntija, ratsastusurheilun asiantuntija, hevosjalostusliittoja edustava virkailija ja sihteerinä toimiva jalostusagronomi.

Ratsu- ja ponivaliokunnan jäsenten toimikausi on kolme vuotta ja toimikausia voi olla korkeintaan kaksi peräkkäin. Tarvittaessa voidaan käyttää asiantuntijatyöryhmiä.

13.2. Tamma- ja varsalautakunta

Tammojen ja varsojen arvostelulautakunta on päätösvaltainen, kun kaksi Suomen Hippos ry:n nimeämää tuomaria, joista toinen toimii puheenjohtajana, ovat läsnä. Tammojen ja ruunien osalta mittauksen ja yleisen terveystarkastukseen suorittaa Suomen Hippoksen auktorisoima henkilö. Lisäksi voidaan käyttää muita koti- ja ulkomaisia asiantuntijoita.

13.3. Orilautakunta

Orilautakuntaan kuuluvat Suomen Hippos ry:n nimeämät tuomarit, eläinlääkäri ja sihteerinä toimiva Suomen Hippoksen toimihenkilö. Oriiden arvostelulautakunta on päätösvaltainen, kun kolme Suomen Hippos ry:n nimeämää tuomaria, joista yksi toimii puheenjohtajana, ovat läsnä. Lautakunnassa voidaan käyttää koti- ja ulkomaisia asiantuntijoita. Käyttökokeen voi arvostella erikseen nimetty tuomari.

13.4. Esteellisyys

Jos joku lautakunnan jäsenistä on estynyt tai esteellinen, nimeää Suomen Hippos ry:n edustaja hänen tilalleen sijaisen. Lautakunnan jäsenen on välittömästi saatettava lautakunnan tietoon mahdollinen esteellisyysperuste. Lopullisen päätöksen lautakunnan jäsenen esteellisyydestä ratkaisee lautakunta.

Lautakunnan jäsen on esteellinen, jos

1. jäsen tai hänen lähiomaisensa on tai on ollut ko. ponin kasvattaja, omistaja, osaomistaja, valmentaja tai maahantuoja
2. jäsen tai hänen lähiomaisensa on ko. ponin isän tai emän kasvattaja, omistaja, osaomistaja, vuokraaja tai oriinpitäjä
3. jäsen on palvelussuhteessa tai muussa toimeksiantosuhteessa ko. ponin kasvattajaan, omistajaan, osaomistajaan, valmentajaan tai maahantuojaan
4. tai jos ilmenee jokin muu vastaava esteellisyysperuste, jolla luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta syystä vaarantuu.

Arvostelulautakunnan jäsen on itse vastuussa esteellisyyden ilmoittamisesta. Lähiomaiseksi katsotaan vanhemmat, avio- ja avopuoliso, lapset sekä sisarukset.

Jos arvostelulautakunnan äänestäessä äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

14. Menettelytapaohjeet

Kaikilla kasvattajilla ja omistajilla on tasapuolinen oikeus ilmoittaa kantakirjan vaatimukset täyttävät poninsa mukaan jalostusohjelmaan. Jalostusohjelmaan osallistuvien ponien kasvattajat ja omistajat sitoutuvat noudattamaan jalostusohjelman sääntöjä sekä tunnistus-, rekisteröinti- että jalostustoiminnan osalta. Jalostusarvostelun tulokset ovat julkisia.

Jalostusarvostelutuloksesta voi valittaa, mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu rodun voimassa olevan jalostusohjesäännön ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti. Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee Ratsu- ja ponivaliokunta. Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia tilaisuuden päättymisen jälkeen näyttelykansliaan. Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta Suomen Hippokseen. Ratsu- ja ponivaliokunnan päätöksistä voi valittaa Suomen Hippoksen hallitukselle.